

CHỖN LÝ 35

CON SƯ TỬ

Thuở xưa tại xứ Ấn Độ, dưới chân Hy-mã-lạp sơn, dựa mé sông Hằng, có một đám rừng to lớn rậm hoang, nơi ấy không có dấu chơn người đi tới được. Bấy giờ trong giữa rừng có một con sư tử chúa cao lớn dị thường, sắc lông vàng rực, không một điểm pha lộn. Con sư tử có bộ lông sang trọng ấy cai quản trọn khu rừng, cả thấy các thú kia đều là tay sai bộ hạ. Đội binh hùng mạnh của nó gồm có: cọp, beo, voi, gấu, khỉ, vượn, chó, thỏ, trâu v.v... đủ cả các thú rừng do sư tử chúa rèn tập un đúc từ lâu. Với một đạo binh tinh luyện ấy ủng hộ, chúa sư tử nghênh ngang không còn phải sợ ai nữa hết. Bao phen thắng trận về vang, lần đất giành rừng, hiện bây giờ sư tử chúa giàu sang cường thịnh, ranh giới mênh mông, mỗi thịt mỗi ngày ăn không hết kịp, mà lại không có bày thú nào dám bén mảng đến toan trả thù chi cả.

Đã từ lâu rồi, chúa sư tử hưởng phước trong sự bình yên, mỗi buổi có gấu, voi đem đến dâng cho thịt tươi ngon tốt, không còn phải mắc bận đi kiếm ăn nữa. Chúa sư tử rất hãnh diện, trong đám đa thê, hoàng hậu, cung phi, toàn là mỹ nữ xinh đẹp, quanh quần tới ngày, chúa sư tử ta không còn biết thời gian bao rộng chi cả. Mỗi khi lâm triều là chúa ta ngự yến, thiết tiệc say sưa, no nê phình bụng, la lối ngông càn, thét vang gầm dội.

Đời sống của sư tử chúa chỉ biết sát hại để ăn, giành giật cho có, dâm dục chơi bời, la lối ngông nghêu, say sưa bất kể. Mỗi ngày, bộ hạ chúng nó đi bắt thịt sống ăn tươi, cho đến thịt của đồng bạn con nào chết thì con

khác ăn, theo lời con sư tử chúa dạy bảo, hễ gặp thịt ăn được là phải ăn đặng sống.

Chúng nó không có lòng nhơn chi cả. Sau khi ăn rồi, ngủ đã, thay cho sự ở không là chúng nó tiêu khiển bằng sự tập dượt võ nghệ, vật cắn lẫn nhau, cùng tìm kiếm thú khác lẫn ranh, rượt bắt, thị oai, cướp giựt, không lẽ có ăn dư của lại chịu rầu buồn. Chúng nó tìm sự vui chơi loại cái, loạn luân bất kể, thấy gặp nô đùa. Đời của chúng nó, đực cái là để chơi vui, loại cái phải là con vật hy sinh thân mạng cho đồng loại phải chịu cho chúng loại đực thỏa mãn nhục dục, và phải sanh con cho chúng nó ăn thịt nữa. Ngoài sự dâm dục, chúng nó gầm thét vang rền, dậm tai điếc óc, ca hát giỡn la, nô đùa chọc ghẹo, chúng nó rửa chửi, khoe khoang đâm thọc, láo dối chi chi đủ tiếng, chát chúa om sòm. Đã vậy nào thôi, chúng nó lại tinh khôn lắm, quân sư vượn của chúng nó lại chế ra nhiều thứ rượu ngon say mạnh bằng các thứ trái chín lượm gom chất ủ. Mỗi khi ăn uống thì có khỉ dâng rượu, gấu dâng thịt, uống say để được ăn nhiều, la lớn, ngủ ngon, dâm dục mạnh, vật lộn hay, cắn giết giỏi. Uống say để cho hùng chí, vui hăng, liều mạng. Đời của chúng nó dạy xúi cho nhau như vậy, từ nhỏ cho đến lớn, đời kiếp không sửa đổi chi cả, cho nên xã hội của chúng nó không có thế gì đông đảo, chẳng có con vật nào được sống tới già. Chúng nó sống trong cuộc đời ngang ngược, hợm hĩnh giữa sự bao vây thù oán. Còn các con vật nhỏ yếu thì phải sợ sệt lo trốn tránh mãi, không biết làm sao sống được.

Một hôm, con sư tử chúa ấy nhuốm bệnh cảm gió vì bởi uống rượu nhiều, ba ngày nhịn đói tốp khô, không ăn uống chi được, bụng vì ăn thịt sống nên sanh chất độc, quặn đau lẫn lộn, miệng hôi lưỡi đắng, uống ăn mửa chảy, tánh mạng rất nguy nan. Bấy giờ chung quanh nó không còn có một con cạp beo sư tử cái nào cả, cho đến chó cũng làm ngơ, mà vắng vắng nghe phía ngoài xa lại có tiếng gầm thét vui cười trưng giỡn. Khi ấy sư tử chúa tức giận vô cùng. Không có miếng nước nào uống, nó khô cổ khát quá, ráng lết lại gần vũng nước dưới khe bên chân núi, nó khòm đầu xuống, uống xong, đuối sức quá, nó nằm mẹp xụi nơi đó, thở mệt, nhắm mắt xuôi đời. Chẳng biết bao lâu nó mới tỉnh dậy mở mắt ra, nhìn xuống mặt nước, xem thấy gương mặt của nó khô khan cằn cõi như đã quá già, thêm sự ác hung tàn bạo xấu xa, tỏ ra đó là một bộ xương da khủng khiếp. Nó nhìn xem lại thân thể tay chân

gày đét, ốm o, chỉ còn da bọc lấy xương thôi, không còn sự xinh đẹp mạnh mẽ chi nữa cả. Hôm nay thể lực nó đã tàn, thời vận của nó đã hết, phước đức cũng không còn.

Nó càng đau càng mệt lại càng tức giận thù ghét bầy tôi ác gian của nó, nó ráng học lên vài tiếng kêu gọi cũng chẳng thấy ai thừa. Nó âm ực nói thầm trong dạ rằng: Để rồi ta mạnh lại, các ngươi sẽ biết tay ta hết thấy! Nhưng sau câu nói thầm ấy, nó bỗng giật mình mà nhận thấy ra rằng tay chân của nó không ráng gượng đứng lên đi đặng. Nó thấy nó nói vô lý quá, vì bệnh của nó sắp chết, và thịt của nó sẽ bị chúng kia xé ăn. Suy nghĩ đến đó nó buồn rầu hối hận lắm, tự nói rằng: Mình không phải giận ghét những kẻ kia mới phải vì chính mình đã dạy bảo chúng nó như vậy! Mình đã dạy bảo và làm gương cho chúng nó rằng: Con nào chết phải xé thịt mà ăn, sống là phải sát sanh, trộm cướp, dâm dục, láo xược, say sưa. Nào mình đã có dạy tập chúng nó làm gương trung nghĩa, hiếu thuận, thương yêu, nuôi bệnh, nhơn ái, nghĩa ân, lễ phép, cùng là sự chơn thật tinh táo, khiêm nhượng, trang nghiêm, tinh khiết chi đâu. Bây giờ mình đi phiên trách chúng nó sao cho phải lẽ mà tại sao mình không phiên trách lấy mình, vì việc làm sai quấy của mình mãi để lại về sau, tai hại chung cho tất cả. Đời sống như thế thì đâu còn được sự yên vui, kẻ nhỏ yếu hiền lương phải sợ sệt khổ chết trước, kẻ ác dữ sức lực thì cũng phải sợ sệt khổ chết sau. Như vậy thì đâu có ai sống mãi, đâu có ai được sống tới già, và cõi đất này không bao giờ có đông đảo sống chung nhau được. Nó thấy nó hối lỗi lắm, nó buồn ghét trở lại cái tự cao háo thắng, tuổi xuân xanh hóm hĩnh của nó. Chừng ấy nó mới biết là nó đã đi lạc. Con đường liêu bướng của nó đã phác họa ra ấy, không có mục đích và không đi đến đâu được. Nó thấy nó đã cùng đường rồi, không còn biết đi đâu, đến đâu, sao nữa? Nó thấy nó sẽ chết đi, rồi thì bơ vơ khổ não, không có một chút chi là của vốn, và nó cũng sẽ không biết nó là ai, ra sao nữa được. Xét đến việc ấy nó sợ lắm! Nó thấy nó đau là tại ăn thịt, nó mê muội là tại uống rượu, nó ốm già mau là tại dâm dục, tất cả đều thù oán nó và đều muốn giết nó để giật quyền là vì thói quen cướp giật. Nó hôm nay tắt tiếng khan cổ, và kêu không ai lại là bởi sự la lối ngông cuồng láo xược. Nó thấy nó đã đau sắp chết, mà hiện tại trong mỗi lúc, nghi sợ như có thú khác ẩn núp báo thù là do trước kia nó đã lẩn ranh đoạt xứ của người ta. Mỗi ngọn gió thổi qua, nó tưởng chừng như có con thú giặc nghịch

nào nhảy đến chụp nó. Nằm đó mà cặp mắt nó không phút yên định được. Trước kia nó vui sướng bao nhiêu là hôm nay nó khổ sầu bấy nhiêu. Nhứt là nó sợ sau khi chết rồi, tội lỗi của nó còn để lại đời sau, cả loài vật đều noi gương theo giáo lý ác hung của nó mà khổ chết vì nhau.

Bây giờ nó nghĩ ra được một phương pháp đền tội là nó phải sống, cố ráng để mà sống, gắng gượng mà sống, phải bò lét sống thêm. Nó phải đi ngược lại con đường của nó, nó phải quên mình hạ thấp xuống nhỏ nhoi để cứu vớt đồng loại. Ý định đã quyết, nó bỏ hết, quên hết những sự việc đã qua, nó chỉ còn thấy có con đường khai vạch bởi trí não nó thôi. Nó không còn kể gì bệnh nặng nữa, nó hăng hái can đảm đứng dậy và bước đi. Nó tin tưởng chắc chắn rằng Phật Thánh Thần Tiên vô hình chi đó, ắt đã vui lòng chứng kiến ủng hộ cho sự muốn làm lành của nó. Các bậc ấy đã tha thứ xóa bỏ tội lỗi của nó hết rồi, bây giờ đây chắc là phải thương mến cảm động nó lắm; vì nó sẽ hứa nguyện thay thế đấng háo sanh, cứu vớt dắt đường cho chúng loại. Nó cố rón bước đi quên cả ốm đau, sự hùng chí của nó làm cho khắp mình nóng ran, mồ hôi chảy đượm, tiêu tan chứng bệnh. Nó bước đi với quả tâm bằng bột của nỗi mừng nỗi lo, cũng giống như một ông thầy tu ngồi tham thiền mới đắc đạo, đứng dậy sắp đi ra dạy đạo cho chúng sanh ngày mai.

Nó lần mò bước đi xiềng niềng vào giữa đám rừng sâu trước sự ngạc nhiên dửng lặng của trăm ngàn con thú khác đang nhảy múa thét la gầm giỡn, vì ai ai cũng tưởng là nó sắp chết, đang chết. Chúng nó cũng sắp đi chia thịt ông chủ nó, thế mà sao chủ nó lại còn sống, mạnh giỏi và đến đây, thuốc chi ở đâu hay như vậy? Thế là cả bọn thôi chơi, lặng im, xúm nhau bu lại để hỏi thăm nghe dạy. Khi ấy chúa sư tử mới thốt ra giọng cảm động, run run, khàn khàn mà nói rằng: Hỡi các anh em! Trước hết các anh em hãy tha thứ tội lỗi cho tôi, mà đừng kêu gọi xem tôi là chúa tể nữa. Các anh em hãy coi tôi là kẻ có tội trọng hơn ai hết, là thấp nhỏ xấu xa hơn hết! Bởi sao vậy? Vì hôm nay tôi đã thức tỉnh giác ngộ, sám hối ăn năn, nên quá ghê sợ, quá hổ thẹn tội lỗi. Hỡi các anh em! Tôi đã lầm mà dắt dẫn cả anh em đều lầm lộn nữa, thật là tội lỗi ác quấy của tôi lớn lắm. Từ xưa cho đến nay bao nhiêu sự chết khổ của đồng loại là bởi tại tôi, và từ nay sắp đến về sau sự chết khổ của đồng loại cũng là tội ác của tôi nữa. Vậy nên hôm nay tôi mới sống trở lại, sống để đền tội, chuộc tội, cứu vớt tội, bằng cách tôi phải dắt

dẫn chỉ đường cho anh em đi để rửa bớt tội ác của tôi trong muôn một. Hỡi các anh em! Tôi rất cảm động mà thấy trong khi tôi đau nặng sắp chết, các anh em lại có lòng nhơn tha thứ cho thân mạng tôi còn được sống sót đây. Tôi rất xấu hổ mà thấy lòng nhơn của các anh em ấy cao thượng đáng kính hơn ác tâm của tôi từ bấy lâu nay.

Đến đây sư tử chúa vừa khóc chảy nước mắt, ngó xuống dàu dàu mà chầm rãi nói thêm rằng: Lòng nhơn của các anh em ấy tôi quý kính lắm, tôi ước mong sao cho điều lành ấy nảy nở giữa sự sống của chúng ta trước hết! Hôm nay tôi chưa phải chết hay là Trời chưa cho tôi phải chết, vì tôi còn phải xin chuộc tội lỗi với anh em. Tôi rất cảm ơn anh em, anh em muốn cho tôi sống, anh em muốn được sự sung sướng bởi tiếng cảm ơn. Có lẽ anh em đều muốn cho tất cả chúng sanh đem lại cho anh em những tiếng cảm ơn vang dội mãi mãi, để cho các anh em sung sướng mãi mãi! Sự sung sướng ấy tốt hơn là các sự vui chơi truy lạc nơi vật chất xác thân, ăn thịt, uống rượu, nói dối, dâm dục, cướp bóc, tự cao, ác xảo. Sự sung sướng ấy cũng như hôm nay, các anh em được sung sướng trước mặt tôi, với lời nói hạ mình nhỏ nhoi thấp thỏi của tôi, chút ít đây vậy. Muốn có sự sung sướng đầy dẫy tràn trề mãi mãi ấy, là các anh em trước hết chớ gọi tôi là loạn óc, là điên rồi nhe! Không đâu, anh em! Hôm nay tôi tỉnh lắm, tôi sáng lắm, vì tôi mới tìm ra được một con đường khác lạ, hay cao, quý báu lắm, tốt đẹp sạch sẽ mà vĩnh viễn nữa. Con đường đó trái ngược với con đường đã qua của chúng ta. Tức là con đường thiện vậy. Phải, một chữ thiện là đủ rồi! Thế nào gọi là thiện? Thiện nghĩa là lành, lại cũng như thiện nghệ là lành nghề, thay cho sự chuyên môn rành lành nghề nghiệp dối tạm. Chúng ta hôm nay phải chuyên môn rành lành lẽ sống, cái sống. Tức là cái sống thiện lành kinh nghiệm, hay là phải thiện lành kinh nghiệm về cái sống ấy.

Hỡi các anh em! Chúng ta phải chữa sửa mau lẹ hành vi của chúng ta. Chúng ta không nên sát sanh đồng loại nữa, chúng ta không nên dùng cái lớn to sức lực để ăn thịt uống huyết lẫn nhau nữa. Lẽ thật là sống, chúng ta phải sống, tất cả phải sống với ta. Chúng ta đừng gây thù oán vô ích với nhau bằng sự chặt đứt con đường sống của ai nấy. Chúng ta phải tấn hóa, phải làm cho cõi thú của chúng ta trở nên lớp cao ráo tốt đẹp, hơn là sự chết khổ xưa nay. Cái sống thiện của chúng ta là phải nhơn ái, nhơn từ, nhơn đức. Lòng nhơn là

sự chứa đứ, hiền từ, thương yêu. Lòng nhơn phải là nấc thang cao trên hơn vật chất, lạc thú nông càn. Lòng nhơn phải là cảnh sống của tất cả. Lòng nhơn phải là áo mặc, nhà cửa món ăn, thuốc uống của chúng ta, là hạnh phúc của cái của chúng ta. Hỡi các anh em! Ai là kẻ đã ngó thấy xa, biết sợ cái đau, cái già, cái chết, cái không thường thất bại. Nào ai đã nghĩ đến sau khi chết, hoặc phải trở lại đời sau, hay mặt đất này nó sẽ ra sao? Hỡi các anh em! Phải sống, phải sống trước đã, phải ở trong lòng nhơn, trong cái sống thiện.

Hỡi các anh em! Nào ai là kẻ đã từng có sự đau đớn tức tối, và như thế là chúng ta nên rộng lượng mà dòm ngó đến kẻ khác, vì họ cũng y như ta vậy, ta đã không muốn cái gì thì đừng bắt kẻ khác phải chịu cái ấy, mà ta muốn gì và họ không muốn gì? Trả lời được câu ấy là ta thấy ra tất cả thế giới chúng sanh ngay.

Hỡi các bạn ơi, cái biết của chúng ta, nó bảo chúng ta phải lo học thôi! Hỡi các bạn ơi, cái tư tưởng linh thiêng của chúng ta, nó bảo chúng ta phải có đủ thần thông vậy! Hỡi các bạn ơi, cái sống của chúng ta, nó bảo chúng ta phải sống mãi, và tất cả cũng phải sống y như chúng ta! Đây là cái sát sanh, nó cản trở con đường đi của chúng ta và ai nấy. Đây là cái trộm cắp, cái dâm dục, cái nói dối, cái uống rượu, ham vui xác lồi ỷ thị cũng y như vậy. Nó làm cho chúng ta xa lìa mục đích cái sống, không còn biết có chi mùi vị; chúng ta càng sa ngã theo nó, càng khó đi đứng vững vàng. Cái sát sanh làm cho thân ta phải chết, phải bị chúng giết hại lại! Cái trộm cắp nó sẽ làm cho thân ta phải thiếu thốn, vì phải bị chúng cướp trộm lại! Cái tà dâm nó làm cho thân ta phải chết, mau già, sanh bệnh, phải bị chúng hiếp đáp trở lại! Cái nói dối, khoe khoang, dâm thọc, rửa chửi, nó làm cho trí ta phải hư, và không còn có sự chi chơn thật nơi cõi của ta, và những kẻ khác với nhau nữa! Sự say sưa, cái thứ nước rượu say sưa, nó sẽ làm cho chúng ta tăng thêm sự tham lam, sân giận, si mê tối đốt đối với cái sống học tu, lẽ thật, cái phải mà thôi. Biết bao nhiêu muôn ngàn sự tai hại bấy lâu nay, từ trẻ cho đến già, già cũng in như trẻ nhỏ, không ai qua khỏi cái ác, cái ăn, cái lấy, cái chơi, cái nói, cái say, chỉ có bấy nhiêu. Xã hội của chúng ta chưa từng có ai được sống lâu, được đông nhiều, được trang nghiêm im lặng. Chúng ta chưa từng xúm nhau lại để cùng nhau bàn ra lẽ phải. Nào chúng ta đã biết đến cái học cái tu? Cuộc đời của chúng ta mãi vẫn no rồi ngủ, chán nản mỗi mệ mà không ích chi hết.

Sao chúng ta chẳng tìm ra một lối sống mới? Tại sao chúng ta chẳng thay đổi cách sống mới, những hành động mới cho được có ý nghĩa thích hay hơn?

Hỡi các anh em! Từ nay chúng ta hãy bắt đầu vào sự việc của cái thiện, cái sống, cái học, cái tu, cùng nhau cố sức tìm sự yên vui ích lợi, vĩnh viễn bền dài, để gây dựng hạnh phúc tương lai về sau cho cả thầy. Như vậy mới là thích thú hay ho, cái chết của chúng ta ấy sẽ là không phải chết vì hành vi của nó vẫn sống mãi trên đời. Cái sống của chúng ta sẽ không vị kỷ, vô dụng, chán nản bởi thời gian vô trụ. Chúng ta phải trở nên những ông thầy giáo. Chúng ta phải trở nên những ông thầy tu. Chúng ta làm những ông già sống mãi. Đó là con đường và chỗ kết cuộc của chúng ta, các bạn ạ! Tôi tin chắc rằng sự phát minh, sự văn minh, sự tiến triển do hột giống như lành tốt đẹp của chúng ta, nó sẽ đem lại cho chúng ta những kết quả an vui sau khi thác, và trong đời chúng sanh ai ai cũng hưởng dùng cất giữ được.

Hỡi các bạn ơi! Đời sống mới của chúng ta hãy bắt đầu thay đổi đi, thật hành mau chóng tức khắc ngay đi, kéo rồi chúng ta chết đến, không xem kịp những cái kết quả. Hỡi các bạn ơi! Trước hết với lòng nhơn của chúng ta, chúng sanh về sau, ắt sẽ kêu gọi tên của cõi chúng ta là mặt đất như loại loài người, vì nơi cõi ấy chỉ có tiếng người người, biết người chớ không có biết mình, tiếng mình của lòng duy kỷ nữa. Và những ai được cao thượng hơn, tâm trí rộng lớn hơn, bậc trên, chắc chúng ta sẽ gọi là Trời. Còn bậc nào hoàn toàn giác ngộ sẽ được kêu là Phật, là ngôi chánh giác quý báu hơn hết! Hỡi các bạn ơi! Tôi lỗi trong đời, không biết nói sao cho hết, tai hại chẳng biết kể sao cho cùng! Chớ chi tất cả chúng sanh từ bi hỷ xả với nhau để sống chung tu học thì tốt đẹp biết bao nhiêu!

Hỡi các bạn ơi! Tôi muốn sao cho tất cả tâm địa của chúng ta đều nhỏ rút như nhuyễn mịn màng như những hột cát vàng trải lót trên mặt trần gian, để nâng cao chứa đựng chúng sanh về sau, cho họ thành nên quả Phật hết thầy ở trên mặt đất cát vàng nhỏ rút bằng phẳng trong sạch ấy, được vậy tức là tôi sung sướng lắm. Hỡi các anh em ơi! Tôi chỉ muốn đầu tiên trước hết, nơi cõi của loại thú mê muội vui chơi, tôi sẽ làm một cái chén ngọc để chứa nước pháp cam lồ mát mẻ. Tôi muốn hy sinh trái tâm ra làm một cái nhà to lớn để chứa nuôi học dạy cho tất cả chúng sanh chóng mau thành Phật, thế là tôi sẽ được vui mừng toại nguyện lắm, mà tôi thì không có ước mong vọng cầu chi

cho tôi cả. Như thế tức là ý muốn của tôi, ngay trong ngày hôm nay, chúng ta hãy cải thiện lại hết những tội lỗi trái ngược của chúng ta, phải khuyến khích nhau bằng sự chen đua lẽ phải. Kể từ đây trở đi, ai mà còn tật quấy là rất tự xấu hổ đối với những nhân vật kia.

Trong đời nếu chúng ta mà tự biết chê mình chỗ sai quấy, và biết khen tán việc tốt phải của người thì quý báu lắm. Cũng như ai biết hy sinh mình để giúp cho kẻ khác nên thì người ấy tức là bậc Thánh nhân đáng cho kẻ đời sau thờ bái, gọi là bậc ông già thầy giáo, tiên sanh, Trời, Phật, tự họ sẽ tôn sùng kính trọng mãi mãi không bao giờ quên.

Sau khi sư tử chúa nói xong, mệt quá ngất lịm chúi xuống, giây lâu tỉnh dậy nhìn ngó đồng bạn vẫn còn ngồi im đó, mà hỏi thêm rằng: Hỡi các bạn! Các bạn đã nghĩ sao? Từ nay chúng ta hãy xóa bỏ những giai cấp tội lỗi ấy hết đi, chúng ta phải chỉ là chúng sanh, tất cả với nhau có một tiếng chúng sanh thôi. Chỉ có một cái thiện là nền tảng chơn gốc của chúng ta! Thiện là con đường dài đặc êm ái thông lưu hơn hết. Sở dĩ hôm nay tôi mới nói đến được lời như thế là bởi tôi gặp phải cảnh cùng đường rồi. Hỡi các bạn ơi! Tôi cùng đường không phải là chết, mà là cái ác, cái mê muội. Tôi thấy sau khi chết, không còn biết phải đi đâu, ở đâu. Hơn nữa như sự sống hiện tại đây, quanh quẩn dốt nát mãi có bấy nhiêu, tôi đã chán nhàm ghê sợ quá. Tôi không còn muốn sống thêm như trong cảnh xưa nay ấy. Tôi cũng không còn muốn phải nhập thai sanh trở lại để mang thân của loại thú như vậy. Nhưng mà hỡi các bạn ơi! Dầu tôi có phải trở lại làm một con cọp con đi nữa thì cũng chưa chắc còn sống sót được, vì với cái ác mà tất cả họ sẽ bắt ăn thịt. Như vậy là chúng ta chỉ có một đời kiếp rồi thôi sao, hỡi các bạn? Tôi tiếc cái sống quá, tôi muốn sống mãi, chúng ta hãy sống mãi nhe các bạn! Và như vậy là chúng ta không nên thái quá bất cập nữa. Từ nay chúng ta nên hãy tập ăn rau trái đạm bạc, không nên cần dùng nuôi dưỡng sức lực làm chi nữa. Chúng ta phải học tu, làm gương không sát hại, để cho con đường sống của chúng ta mỗi kiếp được sanh ra có chỗ, kéo dài tu học cho đến khi hoàn toàn cao viễn tốt bậc, nghỉ ngơi trọn vẹn.

Chúa sư tử nói xong, tiếng vừa mới dứt, cả bọn đồng thanh đứng dậy, giơ thẳng hai tay lên cao, hét lên vang dậy rằng: Phải, phải lắm! Hay lắm! Quý báu lắm! Lạ mới thay! Vui thay! Chúng tôi đã thấy ra được sự lợi ích lớn xa

ấy rồi, từ nay chúng tôi cúi xin phụng mạng, từ nay chúng tôi đã được sống, đã biết rõ nẻo sống, mục đích của chúng tôi. Chúng tôi rất mang ơn Ngài điểm hóa, cứu sống chúng tôi muôn ngàn kiếp, và lại thêm sự chỉ đạo cho chúng tôi đi nữa. Vậy xin đức Ngài hãy an tâm, từ đây trở đi chúng tôi sẽ cố gắng học tu theo lời đức Ngài chỉ dạy quý báu ấy. Chúng tôi sẽ không để cho đức Ngài nhọc tâm, thương xót, lo lắng cho chúng tôi thêm nữa. Chúng tôi xin chơn thành kính trọng, chúc mong cho đức Ngài được an vui thân mạng, sống mãi với chúng tôi, để dạy bảo cho chúng tôi thêm. Đòi đòi kiếp kiếp chúng tôi nguyện xin thờ đức Ngài làm thầy luôn luôn, không hề xa lìa nhau cho đến khi tất cả được thành Phật!

Sau sự đồng tâm phát nguyện của tất cả đó, khu rừng rậm ấy trở nên sáng chói, chông gai hết sạch, mưa nắng điều hòa, gió thanh thổi nhẹ, đực cái phân chia, lớn nhỏ hòa thuận, cây cỏ cũng biết tươi cười, thú vật đã hóa ra người ta, và bắt đầu từ đây, dân cư đông đảo thêm hoài, đạo đức càng nêu cao chiếu rọi.

Đạo luật của sư tử ban hành với giáo lý từ bi, bác ái, bình đẳng, thanh tịnh, hòa hiệp, sống chung, mà nhóm giác ngộ đầu tiên theo bên chơn sư tử là những bậc kiêu mẫu. Họ sống chung nhau rất êm ái thuận hòa, vậy hiệp thành đoàn, dưới sự huấn dạy của sư tử. Mỗi ngày thầy trò họ nhóm họp dưới gốc cây hoặc bên bờ suối để học dạy lẫn nhau. Đói thì kiếm trái cây cùng rau cỏ đỡ dạ qua ngày, họ chỉ dùng tạm để sống tu học trau tâm. Việc làm của họ là giáo hóa cho nhau, xem xét cho nhau những điều khuyết điểm để chữa sửa chỉ khuyển lẫn nhau. Hễ ai trọn lành trọn phải là có phận sự phải dắt dìu kẻ còn ác quấy thiếu sót. Đời sống của họ là một cuộc đời tịnh lạc, xứ của họ là xứ tịnh độ, người người đều chất phác hiền lương, là những bậc siêu nhơn thoát tục.

Con sư tử ấy sau khi cảm hóa xong đồng loại xứ ấy rồi, bấy giờ nó đã già yếu tật bệnh, nhưng nó cũng ráng đi ra xa, giảng đạo rộng rãi tới mãi. Nó ráng hết sức lực, bước chân đi run rẩy đi để cứu vớt chúng sanh. Nó cố gắng gân cổ lên to để thốt ra từng tiếng nói với giọng khàn khàn run run cảm động. Nó nguyện nó sẽ đi đi mãi, nói nói hoài, xác thân dầu có rũ nát dưới cội cây nào cũng được, miễn là chúng sanh trước mắt nó được sống, được yên vui tu học thì nó thỏa lòng rồi. Cũng có những con vật nhỏ nhít khờ dại bướng bỉnh chẳng tin nghe, làm cho con sư tử phải chảy nước mắt nhủ khuyển cho đến

khi nào tỉnh ngộ, vâng chịu thật hành theo, bấy giờ nó mới yên tâm, lìa ra, đi tới nơi chỗ khác kể đó nữa.

Chẳng bao lâu, nó đi được giáp hết cả khu rừng xứ Ấn Độ. Khắp cả loài vật trong rừng thấy được sống chung nhàn lạc hạnh phúc lắm, không còn chia ranh thù oán cắn xé lẫn nhau. Các thú dữ đã biết ăn lần rau trái, chỉ còn một số ít con non đang tập ăn thịt thú chết, bởi tự nó đau bệnh mà thôi, chớ không ai giết hại.

Những môn đệ của sư tử khi đã thành tài rồi, cũng chia ra đi khắp nơi giáo hóa, càng ngày mỗi đạo càng lan rộng thanh hành. Cho đến khi sư tử ấy bỏ xác rồi, trong chư đệ tử vẫn tiếp tục nối chí y như thế. Và cũng nhờ đó mà con đường đạo đức ấy kéo dài đến đời nay, trên bước tiến triển, từ loài thú đến loài người từ lúc dã man đến khi văn minh, mà khởi điểm là ở nơi một chữ thiện vậy.

THÍCH GIẢI

Triết lý của bài này là chỉ rõ rằng cái tâm của ta là chúa tể như sư tử, vì Nhơn loại có là do từ trong cái ác mà tiến lần ra. Cái khổ cái chết sẽ làm cho tâm ta lần lần trở nên giác ngộ. Còn quan quân tương tá là các cái ý thức, tình dục, thọ, tư, trí, tướng, chí, sắc, hành, khẩu, thân... các pháp của trong tâm ta vậy. Khi tâm mê thì các pháp đều mê, cũng như chúa ác thì bày tôi thấy ác. Khi tâm giác thì các pháp đều giác, cũng như chúa thiện thì bày tôi thấy thiện. Cho nên gọi mình làm chủ, dạy chúng sanh của mình là y như thế.

Lại cũng giống như Phật Thích-ca, khi xưa còn làm Thái tử ở trong cung đền, cao sang tốt bực, thịt rượu nữ sắc, mê muội khác nào sư tử chúa kia, ngôi vị ấy là của nhiều kiếp tạo gây nên tội lỗi. Một khi Ngài có cái cảm tưởng giác ngộ của sự già bệnh chết tu, Ngài thấy ra được sự tu để dứt trừ tội lỗi và cứu chữa chúng sanh. Ngài tạo nên xứ Ấn Độ, con đường đạo Phật quan trọng cho cả toàn dân noi dấu, để lại đến ngày nay. Đó tức là sự thành công của sư tử vương vậy.

Sự tích này thật là một mảnh gương soi đời quý báu vô cùng. Loài vật còn tu, huống chi Nhơn loại.

Sao chúng ta chưa lo tu hết?